

Fra:	Elin Wetås Jara	Dato:	23.03.2021
Til:		Dokument nr.:	19/03297-2
Kopi til:			

Rapport fra pilot eldrerådsopplæring i Rogaland i samarbeid mellom KS Rogaland og Pensjonistforbundet

KS Rogaland og Pensjonistforbundet gjennomførte i februar/mars 2021 4 dagssamlinger for eldreråd i kommunene og fylkeskommunen i Rogaland. Samlingene ble gjennomført digitalt, og det var til sammen 48 deltakere.

Bakgrunn for piloten

Pensjonistforbundet i Rogaland v/leder Kjell Erfjord tok høsten 2020 kontakt med KS Rogaland med spørsmål om et samarbeid om en pilot for opplæring for de kommunale og fylkeskommunale eldrerådene. Målet var å gi rådene den nødvendige kompetansen for å kunne utføre medvirkning i samsvar med forskrift for kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-727> .

Fylkesstyret i KS Rogaland behandlet sak om opplæring av eldreråd i møte 17.11.20, og gjorde følgende vedtak:

«Fylkesstyret ser det som viktig at eldrerådene får opplæring i rolle og funksjon, og gir sin tilslutning til gjennomføringen av en pilot på slik opplæring i regi av Pensjonistforbundet i 2021. KS Rogaland bidrar inn i programmet med innledere på aktuelle tema. Pensjonistforbundet er arrangør og ansvarlig for gjennomføring av samlingene.»

Sak til fylkesstyret i Rogaland:

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/KS/Meetings/Details/999431?agendaltemId=245357>

Planlegging av kursene

KS og Pensjonistforbundet hadde to forberedende møter og deretter kommunikasjon på telefon og e-post for å legge felles grunnlag for gjennomføring og kursinnhold. Planen var å holde to-dagers samlinger i hver region i fylket, med fysisk fremmøte. Oppstart var planlagt til februar.

Etter at koronapandemien igjen førte til smitte økning i fylket ved årsskiftet, ble det klart at møtene måtte holdes digitalt. Det ble raskt gjort en tilpasning til endagssamlinger, slik at invitasjon kunne sendes ut rett over nyttår.

KS spilte inn aktuelle innledere på områdene planarbeid i kommunen og samhandling og helsefelleskap, samt stilte seg til disposisjon til aktuelle innledninger som aldersvennlige samfunn.

Pensjonistforbundet hadde ressurspersoner tilgjengelige innen blant annet kommuneøkonomi og eldrerådsarbeid, og sørget for at Rådet for et aldersvennlig Norge bidro med innledninger.

Pensjonistforbundet tok ansvar for invitasjon, oppfølging av innledere og praktisk gjennomføring av kursdagene. Forbundet hadde også prosessveileder som fasiliterte alle kursdagene.

Gjennomføring av kursene

Alle kursdagene hadde samme programmet, og stort sett samme innledere:

- KS- presentasjon v/ spesialrådgiver KS Rogaland Elin Wetås de Jara
- Pensjonistforbundet presentasjon v/ generalsekretær Harald O. Norman
- Plan og plankretsløp i kommunen v/ Kent Geirmund Dagsland Håkull, Haugesund
- Budsjettet og regnskap i kommuner og fylkeskommuner v/Tor-Leif Helgesen, Tysvær Kommune
- Et aldersvennlig samfunn v/Trude Drevland/Jan Davidsen, rådet for et aldersvennlig Norge
- Erfaring fra arbeidet i et eldreråd v/Nils Oddvar Reiersen, Eldrerådet Karmøy kommune
- Fremtidens eldreomsorg v/ Arne-Christian Mohn, ordfører Haugesund
- Samhandling mellom kommuner og helseforetak v/Odd Eirik Hansgaard, brukerrepresentant i helsefellesskapet Helse Stavanger
- Velferdsteknologi og eldre v/Odd Bård Risvoll (Pensjonistforbundet)
- Eldrerådene og media v/Trond Nedrebø (Pensjonistforbundet)

Det var tid til korte refleksjoner etter hver innledning.

Det var lagt opp til at kursdagene skulle vare fra kl. 09.00-17.00, men de ble avsluttet noe tidligere.

Evaluering av kursene

Etter hver kursdag ble det sendt ut evalueringsskjema til alle deltakerne. Hovedresultatet av evalueringen at de fleste var fornøyde med at kurset ble gjennomført digitalt, men at dagene ble noe lange for dette formatet. Det var gode tilbakemeldinger på tema og innledere og på fasilitator. Det som trekker ned evalueringene noe er at det var for lite engasjement fra deltakerne. Flere kommuner leverte en samlet evaluering, derfor noe lave tall for evaluering sett i forhold til antall deltakere.

Evaluering:	Veldig bra			Dårlig			
	6	5	4	3	2	1	Blank
Hva synes du om kursstedet?	3	5	3	1			1
Hvordan var tilretteleggingen fra kursansvarlig?	8	3	1	1			
Deltakelsen fra kursdeltakerne; engasjerte - passive?	1	2	5	4			1
Din samlede vurdering av kurset	1	7	4				1

Fritekst: mest frekvente kommentarer:

- Gode innledere
- Interessante, aktuelle og varierende tema
- For lang dag, når kurset er på Teams. Burde vært delt opp i 2 bolker
- Ga økt bevissthet rundt rollen i eldrerådet
- Flink kursholder
- Viktig å engasjere seg

Arrangørens evaluering

Pensjonistforbundet og KS Rogaland hadde evalueringssmøte 19. mars. I denne evalueringen kom det frem erfaringer som kan ligge til grunn for videre utvikling av opplæring for eldrerådene.

Det var ulikt hvor mye erfaring deltakerne hadde fra eldrerådsarbeid og hvor mye forhåndskunnskap de hadde om rollen som folkevalgt i eldrerådet. Representantene i eldrerådene har ulik bakgrunn og ulik kunnskap om hvordan kommunen eller fylkeskommunen fungerer, og det er derfor viktig at man i kurset går grundig gjennom hvordan offentlig sektor fungerer, og hvordan rollefordeling mellom administrasjon og politikk er i kommuner og fylkeskommuner. Det er også viktig å ha med tema som «hvor henvender eldrerådet seg for å bli involvert og hørt i kommunen?», for å legge vekt på eldrerådet som proaktivt.

Det hadde vært en fordel om hvert eldreråd satt samlet i sin kommune, slik at de kunne hatt felles lokale refleksjoner underveis, og at koordinator/sekretariat i kommunen kunne tilrettelagt for det tekniske. Der smittesituasjonen gjorde dette vanskelig, kunne vi lagt til rette for gruppesamlinger for de enkelte rådene i Teams underveis i kurset.

Eldrerådene burde fått forberedelsesoppgave før kursdagen, for eksempel å finne ut hvordan prosessene i egen kommune er rundt de temaene som skulle opp i kurset, og å diskutere hvordan de mener eldrerådet i egen kommune skal være.

Mer tid i programmet til å trekke inn deltakerne i felles refleksjon, og til å bruke IGP (Individuell-gruppe-plenum)-metodikk kunne ha gitt mer dialog og aktivitet i kurset.

Digital gjennomføring

Bruk av digitale verktøy i gjennomføringen av møter og kurs gir noen utfordringer både når det gjelder teknikk, brukerkompetanse og deltakelse. Bortsett fra noen tekniske utfordringer ved starten av første kursdag og noen episoder med lyd av og på hos deltakere, er hovedinntrykket at den digitale kompetansen hos deltakerne var god og at avviklingen av de digitale samlingene gikk godt.

Program og innledere

Kurset var tenkt som to dager og ble komprimert til en digital dag. Dette gav utfordringer i forhold til lengde og innhold. Evalueringen viser at kursdagen var for lang for en digital samling, og at det heller kunne vært fordelt på to dager med kortere varighet.

Selv om tilbakemeldingene fra deltakerne både underveis og etter kurset var gode når det gjaldt innledninger og faglig innhold, er det rom for forbedring. Innleggene kunne vært kortere, med mer tid til prosess og refleksjon. Noen ganger er 10-15 minutters innledninger nok, men det er viktig at de er lange nok til at all nødvendig informasjon blir gitt før påfølgende gruppearbeid og refleksjon.

Noen av innledningene var i form av videopresentasjoner. Det er en fordel å gjennomføre digitale møter med alle innledere til stede, slik at det kan være dialog med deltakerne.

For å sikre spissing og unngå overlapping, kunne bestillingen til innlederne vært tydeligere. Det ville også vært hensiktsmessig å ha et felles møte med innledere og prosessveiledere på forhånd for å sikre felles forståelse av temafordeling og sammenheng i kurset. Rekkefølgen på tema er også viktig, og bør vurderes nøye.

Deltakelse

Det var ikke alle eldrerådene i Rogaland som deltok på opplæringen, og noen sendte bare en eller få representanter. Det var også et ønske at sekretariatene skulle delta for å få samme kunnskapsgrunnlag som rådene. Her er det viktig å ha kontakt med hvert enkelt råd og sekretariat med mål om at alle skal delta.

Oppsummering

Både KS Rogaland og Pensjonistforbundet uttrykker at det har vært nyttig å arrangere eldrerådsopplæringen i fellesskap, og å kunne bygge på hverandres erfaringer og nettverk i oppbyggingen av kursdagene.

Det må fremover vurderes om og hvordan tilsvarende opplæring kan tilbys eldreråd i andre deler av landet, og hvordan dette arbeidet kan relateres til KS arbeid med Leve hele livet og KS folkevalgtprogram og arbeidet i Rådet for et aldersvennlig Norge i fremtiden.

Det er ønskelig at alle medlemmer i kommunale og fylkeskommunale eldreråd får Håndbok for aldersvennlige lokalsamfunn (KS). Dette ønsker Pensjonistforbundet å bidra til å gjøre mulig.

Rapporten fra gjennomføringen vil bli forelagt fylkesstyret i KS Rogaland og fylkesstyret i Pensjonistforbundet ++.